

Zadeva C-729/19

Predlog za sprejetje prehodne odločbe

Datum vložitve:

2. oktober 2019

Predložitveno sodišče:

Court of Appeal in Northern Ireland (Združeno kraljestvo)

Datum predložitvene odločbe:

2. september 2019

Pritožnik:

TKF

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

Department of Justice for Northern Ireland

[...] (ni prevedeno)

Predložitvena odločba Sodišču Evropske Unije na podlagi člena 19(3)(b) Pogodbe o Evropski uniji in člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije

Uvod

[1] Her Majesty's Court of Appeal in Northern Ireland (pritožbeno sodišče na Severnem Irskem, Združeno kraljestvo) prosi Sodišče Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče) za odgovor na vprašnji za predhodno odločanje o vprašanju prava Unije v zvezi z registracijo in izvršitvijo sodne odločbe v preživninski zadevi, ki jo je pred pristopom Poljske k Uniji izdalo poljsko sodišče, na Severnem Irskem v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 (v nadaljevanju: Uredba o preživninah).

[2] [Pritožnik], TKF, je poljski [...] (ni prevedeno) [d]ržavljan [...] (ni prevedeno). Nasprotna stranka v pritožbenem postopku je Department of Justice for Northern Ireland (ministrstvo za pravosodje za Severno Irsko, Združeno kraljestvo), ki je centralni organ za namene Uredbe o preživninah o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah. [...] (ni prevedeno)

Dejansko stanje

[3] Glede dejanskega stanja ni sporno:

- (i) TKF in AKF, ki sta oba poljska državljana, sta leta 1991 na Poljskem sklenila zakonsko zvezo. Rodila sta se jima dva sinova.
- (ii) Poljsko sodišče je 1. aprila 1999 izdalo sodno odločbo v preživninski zadevi v korist AKF, TKF pa je bil zavezanec.
- (iii) TKF je leta 2001 iz Poljske odšel delat v Nemčijo.
- (iv) Od decembra 2002 do februarja 2003, ko je TKF stalno prebival in delal na Poljskem, je pri poljskem sodišču potekal še en postopek v preživninski zadevi, v katerem je bila izdana spremenjena sodna odločba v preživninski zadevi z dne 14. februarja 2003.
- (v) Zakonska zveza TKF in AKF je bila leta 2004 razvezana.
- (vi) Poljska je 1. maja 2004 pristopila k Uniji[.]
- (vii) TKF je avgusta 2006 prišel na Severno Irsko, kjer vse odtlej stalno prebiva.
- viii) Od 8. aprila 2010 Poljsko zavezuje Haaški protokol.
- (ix) 18. junija 2011 [...] (ni prevedeno) se je začela uporabljati Uredba o preživninah.
- (x) Tajnik Court of Petty Sessions (District of Belfast and Newtownabbey) (magistratno sodišče, okrožje v Belfastu in Newtownabbeyu, Severna Irsko, Združeno kraljestvo) je 24. oktobra 2013 registriral sodni odločbi v preživninskih zadevah, ki ju je 14. februarja 2003 izdalo okrožno sodišče v Bialystoku, Poljska (pri čemer sta ti odločbi različici originalnih odločb tega sodišča z dne 1. aprila 1999), in razglasil njuno izvršljivost. Na Severnem Irskem izdana odločba [...] (ni prevedeno) [o registraciji sodne odločbe] je bila sprejeta v skladu s členom 75 Uredbe (ES) št. 4/2009. V tej odločbi je tudi navedeno, da je tako registrirana sodna odločba izvršljiva za namene oddelka 2 poglavja IV Uredbe o preživninah. [Pritožnik] je bil o tem uradno obveščen v skladu s členom 6 dela 3 Civil Jurisdiction and Judgments (Maintenance) Regulations 2011 (uredba iz leta 2011 o pristojnosti v civilnih zadevah in sodbah (preživninske zadeve)).
- (xi) Tajnik Court of Petty Sessions (District of Belfast and Newtownabbey) (magistratno sodišče, okrožje v Belfastu in Newtownabbeyu) je 15. avgusta 2014 registriral še eno sodno odločbo v preživninski zadevi, ki jo je 14. februarja 2003 izdalo okrožno sodišče v Bialystoku, Poljska

(ki je prav tako različica originalne odločbe tega sodišča z dne 1. aprila 1999), in razglasil njeno izvršljivost. Na Severnem Irskem izdana odločba [...] (ni prevedeno) [o registraciji sodne odločbe] je bila sprejeta v skladu s členom 75 Uredbe (ES) št. 4/2009. V tej odločbi je tudi navedeno, da je tako registrirana sodna odločba izvršljiva za namene oddelka 2 poglavja IV Uredbe o preživninah. [Pritožnik] je bil o tem uradno obveščen v skladu s členom 6 dela 3 uredbe iz leta 2011 o pristojnosti v civilnih zadevah in sodbah (preživninske zadeve).

(xii) [...] (ni prevedeno).

[4] Obstaja pa tudi več izpodbijanih elementov dejanskega stanja, o katerih mora nacionalno sodišče še odločiti. Zgolj zaradi konteksta so navedeni spodaj:

- (i) [Pritožnik] trdi, da ni vedel, da je leta 1999 potekal postopek pred poljskim sodiščem ter da se ga ni ne udeležil niti ni bil zastopan po pooblaščenju na nobeni obravnavi.
- (ii) [Pritožnik] trdi, da je sicer prejel obvestilo o začetku drugega postopka pred poljskim sodiščem, ki je tekel v obdobju med decembrom 2002 in februarjem 2003, da pa o glavni obravnavi, ki je potekala 31. januarja 2003, ni bil uradno obveščen, se je ni udeležil niti ni bil na njej zastopan po pooblaščenju.

Upoštevni nacionalni pravni okvir

[5] Člen 4(1A) Magistrates Courts (Civil Jurisdiction and Judgments Act 1982) Rules (NI) 1986 (zakon iz leta 1982 o pristojnosti in sodnih odločbah v civilnih zadevah, pravila iz leta 1986 za Severno Irsko) določa:

„(1A) Kadar tajnik magistratnega sodišča prejme zahtevo na podlagi člena 26 Uredbe o preživninah za registracijo zaradi izvršitve sodne odločbe v preživninski zadevi, izdane v državi članici, za katero velja Uredba in ki ni Združeno kraljestvo, ob upoštevanju člena 24 Uredbe o preživninah ter odstavkov (3) in (4) tega člena registrira to sodno odločbo pri svojem sodišču v obliki zapisnika ali zaznamka, ki ga vnese v vpisnik in podpiše.“

[6] Uredba o preživninah je bila v Združenem kraljestvu (vključno s Severno Irsko) prenesena z uredbo iz leta 2011 o pristojnosti v civilnih zadevah in sodbah (preživninske zadeve). V členu 6 dela 3 te uredbe je določen postopek za obravnavanje zahteve za registracijo sodne odločbe v preživninski zadevi na podlagi oddelka 2 poglavja IV Uredbe o preživninah in posledična izvršljivost te sodne odločbe.

Upoštevni oddelki Uredbe o preživninah

POGLAVJE I – PODROČJE UPORABE IN OPREDELITVE POJMOV

„Člen 2 – Opredelitev pojmov

1. V tej uredbi:

1. „sodna odločba“ pomeni sodno odločbo v preživninskih zadevah, ki jo izda sodišče države članice, ne glede na to, kako je sodna odločba poimenovana, na primer sklep, sodba, odredba ali sklep o izvršitvi ali tudi sklep sodnega uradnika o odmeri stroškov sodnega postopka. Za namene poglavij VII in VIII „sodna odločba“ pomeni tudi sodno odločbo v preživninskih zadevah, izdano v tretji državi;

[...]“

POGLAVJE IV – PRIZNANJE, IZVRŠLJIVOST IN IZVRŠEVANJE SODNIH ODLOČB

„Člen 16 – Področje uporabe tega poglavja

1. To poglavje ureja priznavanje, izvršljivost in izvrševanje vseh sodnih odločb, ki spadajo v področje uporabe te uredbe.

2. Oddelek 1 se uporablja za sodne odločbe, izdane v državi članici, ki jo zavezuje Haaški protokol iz leta 2007.

3. Oddelek 2 se uporablja za sodne odločbe, izdane v državi članici, ki je Haaški protokol iz leta 2007 ne zavezuje.

4. Oddelek 3 se uporablja za vse sodne odločbe.“

Oddelek 1 – Sodne odločbe, izdane v državi članici, ki jo zavezuje Haaški protokol iz leta 2007

Oddelek 2 – Sodne odločbe, izdane v državi članici, ki je Haaški protokol iz leta 2007 ne zavezuje

„Člen 23 – Priznanje

1. Sodna odločba, izdana v državi članici, ki je Haaški protokol iz leta 2007 ne zavezuje, se v drugih državah članicah prizna, ne da bi bilo potrebno za priznanje začeti kakršen koli poseben postopek.

2. Vsaka zainteresirana stranka, ki kot glavni predmet spora uveljavlja priznanje sodne odločbe, lahko v skladu s postopki iz tega oddelka zahteva, da se sodna odločba prizna.

3. Če je izid postopka pred sodiščem države članice odvisen od odločitve o priznanju kot o predhodnem vprašanju, lahko o priznanju odloča to sodišče.

Člen 24 – Razlogi za zavrnitev priznanja

Sodna odločba se ne prizna:

- (a) če bi bilo njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje. Preizkus javnega reda se ne sme uporabiti glede pravil o pristojnosti;
- (b) če toženi stranki, ki se ni spustila v postopek, pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje ni bilo vročeno pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravila svojo obrambo, razen v primeru, če tožena stranka ni začela postopka za izpodbijanje odločbe, čeprav je imela to možnost;
- (c) če je nezdružljiva s sodno odločbo, izdano v sporu med istima strankama v državi članici, v kateri se zahteva priznanje;
- (d) če je nezdružljiva s predhodno sodno odločbo, izdano v drugi državi članici ali v tretji državi glede istega zahtevka med istima strankama, pod pogojem, da predhodna sodna odločba izpolnjuje pogoje za priznanje v državi članici, v kateri se zahteva priznanje.

Odločba, ki na podlagi spremenjenih okoliščin spreminja predhodno preživninsko odločbo, ne velja za nezdružljivo odločbo v smislu točk (c) in (d).

[...]

Člen 26 – Izvršljivost

Sodna odločba, izdana v državi članici, ki je Haaški protokol iz leta 2007 ne zavezuje, in je izvršljiva v tej državi, je izvršljiva tudi v drugi državi članici, če je bila na zahtevo zainteresirane stranke tam razglašena za izvršljivo.

[...]

Oddelek 3 – Skupne določbe

[...]“

POGLAVJE VII – SODELOVANJE

„[...]

Člen 56 – Vrste zahtev

1. Upravičenec, ki si prizadeva v skladu s to uredbo izterjati preživnino, lahko vloži naslednje vrste zahtev:

a. priznanje ali priznanje in razglasitev izvršljivosti sodne odločbe;“

POGLAVJE IX – SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

[...]

„Člen 75 – Prehodne določbe

1. Ta uredba se s pridržkom odstavkov 2 in 3 uporablja samo za postopke, začete po datumu začetka uporabe te uredbe, za sodne poravnave, potrjene ali sklenjene po tem datumu, in za javne listine, ki so bile po tem datumu uradno sestavljene ali evidentirane.

2. Oddelka 2 in 3 poglavja IV se uporabljata:

(a) za sodne odločbe, izdane v državah članicah pred dnem začetka uporabe te uredbe, za katere se zahtevata priznanje in razglasitev izvršljivosti po tem dnevu;

(b) za sodne odločbe, izdane po dnevu začetka uporabe te uredbe v postopkih, začelih pred navedenim dnem, če te sodne odločbe sodijo v področje uporabe Uredbe (ES) št. 44/2001 za namene priznanja in izvršitve.

Uredba (ES) št. 44/2001 še naprej velja za postopke priznanja in izvršitve, ki že potekajo na dan, ko se ta uredba začne uporabljati.

Prvi in drugi pododstavek se uporabljata *mutatis mutandis* za sodne poravnave, potrjene ali sklenjene, in javne listine, izdane v državah članicah.

3. Poglavje VII o sodelovanju se uporablja za vloge in zahteve, ki jih je osrednji organ prejel od datuma začetka uporabe te uredbe.“

Dosedanji pravni postopek

[7] [Pritožnik] je pred High Court of Northern Ireland (višje sodišče Severne Irske) izpodbijal odločbe o registraciji in razglasitvi izvršljivosti treh poljskih sodnih odločb v preživninskih zadevah iz teh razlogov:

(a) **Nezakonitost**: ker Poljska v času, ko so bile izdane odločbe poljskega sodišča, ni bila država članica Evrske unije, se ni uporabljal oddelek 2 poglavja 4 Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008, zaradi česar je bilo v vseh izpodbijanih sodnih odločbah napačno uporabljeno pravo.

(b) **Nezakonitost (podredno)**: v vsakem primeru se Uredba o preživninah, natančneje člena 23 in 26, ni uporabljala za odločbe

poljskega sodišča, zaradi česar izpodbijane sodne odločbe ne bi smele biti izdane na podlagi člena 6 dela 3 uredbe iz leta 2011 o pristojnosti v civilnih zadevah in sodbah (preživninske zadeve).

(c) **Nezakonitost (še bolj podredno)**: odločbe poljskega sodišča niso bile v skladu s členom 24 Uredbe o preživninah, saj ni dokazov, da je bil [pritožnik] o zadevnih postopkih obveščen, da se jih je udeležil ali bil v njih zastopan po pooblaščenju.

[8] [Pritožnik] se je skliceval na to sodno prakso:

(a) AB proti JJB [2015] EWHC192;

(b) Wolfgang Naturproducte/SEWAR spol, sodba z dne 21. junija 2017 (zadeva C-514/10, ECLI:EU:C:2012:367).

[9] Nasprotna stranka v pritožbenem postopku je trdila, da se za sodne odločbe, izdane v državah članicah pred dnem začetka uporabe Uredbe, za katere se zahtevata priznanje in razglasitev izvršljivosti po tem dnevu, uporablja člen 75(2)(a) Uredbe o preživninah, in navedla, da je ta vrstni red teka dogodkov v obravnavani zadevi spoštovan. Navedla je, da je posledica tega, da bi se za poljske sodne odločbe v preživninskih zadevah uporabljala oddelka 2 in 3 poglavja IV Uredbe, saj v členu 75 ni nobenih navedb glede zahtev iz Haaškega protokola.

[10] Nasprotna stranka v pritožbenem postopku je utemeljitev te razlage našla v oddelku 1 poglavja IV, ki se ne uporablja za nobenega od primerov iz prehodne določbe iz člena 75, in ki se uporablja „za sodne odločbe, izdane v državi članici, ki jo zavezuje Haaški protokol iz leta 2007“. Nasprotna stranka v pritožbenem postopku navaja, da to [...] (ni prevedeno) [upoštevajo] posebno izključitev oddelka 1, čeprav naj bi se uporabljal za vse države članice, zavezane s Haaškim protokolom iz leta 2007.

[11] Sodišče prve stopnje je v zvezi s prvim očitkom odločilo proti [pritožniku] na podlagi tega, da v Uredbi o preživninah ni nobene določbe, s katero bi bilo njeno področje časovne uporabe omejeno na sodne odločbe v preživninskih zadevah, ki so bile na Poljskem izdane šele po datumu pristopa te države k Uniji.

[12] Poleg tega je sodišče prve stopnje razsodilo, da se člen 75(2) ne uporablja, saj je Poljska država, ki jo zavezuje Haaški protokol. Nazadnje, to sodišče je razsodilo, da se za obravnavane zadeve (na podlagi člena 75(3)) uporablja poglavje VII Uredbe o preživninah in da so bile sodne odločbe pravilno registrirane in izvršene na podlagi tega poglavja.

[13] Predložitveno sodišče odloča o pritožbi v zvezi s pravilno časovno uporabo Uredbe o preživninah za namene registracije in razglasitve izvršljivosti sodnih odločb v preživninskih zadevah ter o uporabi člena 75(2) za sodne odločbe, izdane v državah, ki jih zavezuje Haaški protokol.

Vprašanja prava Unije, ki se pojavijo (in nujnost)

[14] Court (višje sodišče) se zaveda potrebe po enotni razlagi [...] (ni prevedeno) zakonodaje [Unije] v okoliščinah, v katerih si nasprotuje več konkurenčnih razlag glede tega, ali:

- (a) se Uredba o preživninah uporablja za sodne odločbe v preživninskih zadevah, ki so bile v izdane na Poljskem pred njenim pristopom k Uniji, in
- (b) ali je severnoirsko Court of Petty Sessions (magistratno sodišče) pristojno za registracijo zadevnih sodnih odločb na podlagi katerega koli dela člena 75 Uredbe o preživninah.

Zdi se, da nobenega od teh vprašanj ni mogoče šteti za *acte claire*. Zato je treba Sodišče zaprositi za sprejetje predhodne odločbe zaradi rešitve temeljnih vprašanj v nacionalnem postopku.

Vprašanja za predhodno odločanje

- [i] Ali je treba člen 75(2) Uredbe o preživninah (ES) št. 4/2009 razlagati tako, da se uporablja zgolj za „sodne odločbe“, izdane v državah, ki so bile države članice Unije v času, ko so bile izdane te sodne odločbe?
- [ii] Ali je mogoče – ker je Poljska zdaj država članica Evropske unije, ki jo zavezuje Haaški protokol – sodne odločbe o preživninskih zadevah, ki jih je izdalo sodišče na Poljskem v letih 1999 in 2003, torej preden je Poljska postala država članica Evropske unije, zdaj registrirati in izvršiti v drugi državi članici Unije v skladu s katerim koli delom Uredbe (ES) št. 4/2009 (Uredba o preživninah), in sicer zlasti:
 - (a) v skladu s členom 75(3) in členom 56 Uredbe o preživninah;
 - (b) v skladu s členom 75(2) in oddelkom 2 poglavja IV Uredbe o preživninah;
 - (c) v skladu s členom 75(2) in oddelkom 3 poglavja IV Uredbe o preživninah;
 - (d) v skladu s katerimi koli drugimi členi Uredbe?